

मात्राणि कर्माणि पुरं च तासां वदन्ति द्वैकादश वीर भूमीः ॥ १ ॥

गन्धाकृतिस्पर्शरसश्रवांसि विसर्गित्यर्त्यभिज्ञल्पशिल्पाः ।

एकादशं स्वीकरणं ममेति शय्यामहं द्वादशमेक आहुः ॥ १० ॥

द्रव्यस्वभावाशयकर्मकालैरेकादशामी मनसो विकाराः ।

सहस्रशः शतशः कोटिशश्च क्षेत्रज्ञतो न मिथो न स्वतः स्युः ॥ ११ ॥

क्षेत्रज्ञ एता मनसो विभूतीर्जीविस्य मायारचितस्य नित्याः ।

आविर्हिताः क्वापि तिरोहिताश्च शुद्धो विचष्टे ह्यविशुद्धकर्तुः ॥ १२ ॥

क्षेत्रज्ञ आत्मा पुरुषः पुराणः साक्षात् स्वयंज्योतिरज्ञः परेशः ।

नारायणो भगवान् वासुदेवः स्वमाययात्मन्यवधीयमानः ॥ १३ ॥

यथानिलः स्थावरजङ्गमानामात्मस्वतूपेण निविष्ट ईशेत् ।

एवं परो भगवान् वासुदेवः क्षेत्रज्ञ आत्मेदमनुप्रविष्टः ॥ १४ ॥

न यावदेतां तनुभृन्नेन्द्र विधूय मायां वयुनोदयेन ।

विमुक्तसङ्गो जितषट्सपत्नो वेदात्मतत्त्वं भ्रमतीह तावत् ॥ १५ ॥

न यावदेतन्मन आत्मलिङ्गं संसारतापावपनं जनस्य ।

यच्छोकमोहामयरागलोभवैरानुबन्धं ममतां विधत्ते ॥ १६ ॥

भ्रातृव्यमेनं तददभ्रवीर्यमुपेक्षयाधेधितमप्रमत्तः ।

गुरोर्हरेश्चरणोपासनास्त्रो जहि व्यलीकं स्वयमात्ममोषं ॥ १७ ॥

इति श्रीभागवते महापुराणे पारमहंस्यां संहितायां वैयासिक्यां

पञ्चमस्कन्धे ब्राह्मणार्हूगणसंवादो नाम

एकादशोऽध्यायः ॥